

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИНГ КОМУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫН ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ
КЫЗЫЛ ХООРАЯ КОМИТЕТЕРИНИНГ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫНГ
ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЯ СОВЕТТЕРИНИНГ ОРГАНЫ

1956

МАРТ

25

ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 63 (3516)

Өртөө 20 коп.

Ажыл-агыйнын социалисттик системанын артык күштүүгө даянмышан, продукцияны чонун кижжи санынга оонаштыр бүдүреринин талазы-биле эң-не көзүмүздөгү капиталисттик чурттарны чедер болгаш эртер деп Совет Эвилелинин кол экономиктиги соруугазын тайбын экономикалык чарыштын аргазы-биле төөгү-лүг кыска хуусанын иштинде шийтирилээр дээш демиселди бүгү-ле шуургузу-биле уламчыларын сөздө эргекчү чугула деп санап тур.

(СЭКП Төп Комитетинин өткөт илеткелиниң талазы-биле Совет Эвилелинин Комунисттик партиязынын XX съездининг резолюциясындан).

Сүт саалдазын бүгү хемчег-биле бедидер

Алдыгы беш чыл планынын талазы-биле СЭКП-нин XX съездининг Директиваларында колхозтарга болгаш совхозтарга сүт бүдүрерин дык көзүмүздөгү айткан. 1955 чылга болаарга, 1960 чылга чуртка сүтүн ишти алышканын 195 хуу болуп ужурут.

Бистиң областың колхозтарында саар инек бүдүрүшкөн ортумак сүт саалдазы 1955 чылга 592 кг турганын 1960 чылга 1200 кг чедир, совхозтарга—1200-тен 2700 кг чедир көздүр.

СЭКП-нин XX съездининг шийтирилген чуртталгаларына, областың көдө ажыл-агыйнын ажыл-ишчилери беш жылдык планын хуусаа бетинде күөсүдир дээш социалисттик чарышты улам калбартып турар. Илангы сүт бүдүрерин бүгүн чартык чылда ийи катан көздүрүш деп өрөөнчелдерин патриоттук эгелеши-нин бүгү-ле чарышты ийи-биле четкини, сүт саалдазы бедидеринин арга хемчеглерин ап турар. Танды районун «Революциянык чалбынчы» колхозунун төп фермасында чүгө сөөгү ийи айларын дүргүзүп бир саар инектен-не саалдазы үш катан көздүрүшкөн. Ол колхозтун Мара-човока сүт-бараан фермасынын санын-чары 1955 чылдын октябрь 1-ден 1956 чылдын март 1-ге чедир бир инектен-не 546,9 кг сүтү саап алганар. Саанын эш Шумова бир инектен-не 668,2 кг, эш Билчирова — 623,3 кг сүтү саап алган.

Колхозтарын болгаш районнарын ууртукчулары колхоз бүдүрүшкөн тодаргай ууртук, кижилер-биле ажылдап, күш-ажалын организастаар талазы-биле оларга практиктик дүзүн көргүзүп турар чарыштар дээр көргүзүшкөн бар. Чимээ, Бил-Хем районун колхозтарын эртен чылын саар инек бүдүрүшкөн ортумак-биле 1131 кг сүтү саап алган болгаш боз чаа ажыл-агый чымынын эртен беш айларын дүргүзүп база районнарын дээр чарыштар туруп, СЭКП обкомунун, облыскомун болгаш ВЛКСМ обкомунун шийтирилген Кызыл тууган быжыг тууду турар.

Оң-биле чегерлештир элөөн хей районнарын ууртукчулары маддык продуктун бедидеринин айттырын эргекчү чугула-биле эрттирип, чонум херек кырында боттук ажыл кылбайн турар. Оң чегерлештир Бай-Тайга району (СЭКП районунун секретары эш Довалов, рай-кузеском даргазы эш Ангирбан) кирип болур. Ол районун колхозтарын эртен беш айларын дүргүзүп бир саар инектен-не чүгө 31,8 кг сүтү саап алган. Ол мышка Чаа-Хөл, Сүт-Хөл, Тес-Хем, Эрлин районнарын колхозтарында сүт саалдазы мурунку хемчег дендин күдү болбошан турар.

Танды, Чаа-Хем районнарын колхозтарында сүт саалдазы еске районнарын дээр байдалга турар болза-да, бир дөмөй боттук байдалдарын Бил-Хем районга болаарга база-ла күдү болуп турар.

Областың районнарын колхозтарында сүт саалдазын денден мындык күдү болуп турарын чүгө-биле таймал-бырлап болуру? Ол болза, партия райкомнарын секретарындан, рай-кузескомнарын даргаларында эгелеш колхозтар даргаларында чедир маддык сүтүтүк продуктун бедидеринин чугула сорулгазын чүгө-биле, организастык ажыл-биле чедип алып деп чүвени хандыр көрбөй, ажылдын иштинче кирбей, эргекчү лоуун салып турарында болур. Иланган олар саар инектерин яны-бүрү чедер-биле, таарымчалыг калбаар-биле хандырып, фермалар ажыл-агыйларын күш-ажалын чөп органи-застаарын, үчүтү экижидерин чедип албаанар. Ай санында сүт планынын күөсүтинейн турарын олар анаа болушкун кылдыр эрттиргеш, боттук түн-дө үндүрбей турарлар.

Оон ийи сүт саалдазын белвейн турары болза, фермалар ажылдакчыларын ортузунга партиянын полит-масса-зыг ажылдын кошкан көргүзүп ту-

рар. Партия организастык социалист-тик чарышты кампания хевирлиг кылдыр боз барымдаалап чуртукташ, а оңу ууртуктур, түнделин үндүрерин уттуп турарлар.

Сүт бүдүрерин көздүрүш хамыктын мурунда инектерин сүтүкү продуктун бедидеринин болгаш оларын баш санын сүтүреринде хамажыр. Иланган сүт саалдазын планнарын колхоз, совхоз бүртүк чедикшиинин күөсүдиринге сүтүтү мал ажылында ажыл-херектерин байдалын шыгын экижидерин эргекчү чугула. Чөм суурун улам ийи бы-жылдаарын, кукуруза тарылгаларын калбартырын, сүтүтү инектерин баш санын көздүрүшкөн, оларын уксаанын экижидеринин айттыргалары оңа чиди-биле тургустунуп турар.

Бир дөмөй боттук байдалдарыг тур-гаш-ла сүт саалдазын талазы-биле ко-жам райондан азы фермалар хожуун турар чорукту ууттаар херек. Саар инектерин азыралып, ажаалдазын бол-гаш олардын шыгын эки организастаар, ажыл-агый бүртүкүне байлак олар-дын чөп ажылдар ужурут.

Эң чугула сорулга болза, чүгө сүт бүдүрерин көздүрүш эвес, харын база про-дукциянын чангышты хемчегинге күш-ажалын болгаш хөрөнгелерин чарыг-далдарын дык кызыры болур. СЭКП-нин XX съездининг Директиваларында фермаларын калбаа-биле механизастаарын болгаш электржидерин, боз херекке МТС-терин ролон болгаш харымсалга-зын бедидерин айттып турар. Уаг күш-үчүр чорутулгаларын механизастаар, фер-маларда артык штаттарын кызыр тала-зы-биле ажылды чорутуп турар мурунчкы колхозтарын дүргүзүшкөн калбаа-биле непередир чугула. Фермаларын механ-изастаар хамаан чөп, инектерге болгаш чаш бозааларга таарымчалыг калбаалар бешин кылып албайн турар Чаа-Хөл рай-онун колхозтарында болаарга, фермалар-ын механизастаар болгаш еске-да хем-чеглерин ап турар Уаг-Хем районун «Күш-ажалын хосту» колхозунда бай-дал сир еске болуп турар. Турму фер-маларын тургузарын, оларга механизаста-ашкынын ажыл-уузазын үнелеп көөр херек. Боз ажылды ууртук болгаш колхоз-тарга шуут дуулаажы күөсүдирин күөсүдирин МТС-терден шыгын негези чугу-ла.

Сүтүтү мал ажылында күш-ажалын чарыгдаларын өвөөжидерин чугула кулазыларын бирөөн инектерин хунд ийи катан саалдазын чорудары бол-ур дээрин районнарын болгаш колхоз-тарын ууртук ажылдакчылары, көдө ажыл-агыйнын тускай эртемчилери өөр-өни көөрү чугула. Олар экономиктиг би-лиглерин ханын-биле өөренип, ажылдын түнделери-биле күш-ажалын база хө-рөнгилерин чарыгалын тулаштырып көөр болгаш илерон четпестерин ууткап, фермаларга байдалы экижидер дөм то-даргай хемчеглерин алып күөсүдир.

СЭКП райкомнарын болгаш колхоз-тарда, совхозтарда партия эге органи-застык партиянын полит-масса-зыг ажыл чоруд-бар бир чугула уагосту сүт-бараан фер-малары болур. Фермалар ажылдакчыла-рына илеткелирин, бөдөлүрүн, согуу номчулгаларын үргүчү чорудар, хана со-луннарын үндүрер, эки агитаторларын оларга быжылдар. СЭКП-нин XX съезди-нин шийтирилген таарымчалыг болгаш дүргүл-дүргүл непередир, өөренип ажылдар херек.

Алдыгы беш чылдын онаалдарын чедикшиинин күөсүдир дөм социалист-тик чарышты кампания хевирлиг кылдыр боз барымдаалап чуртукташ, а оңу ууртуктур, түнделин үндүрерин уттуп турарлар.

Оон ийи сүт саалдазын белвейн турары болза, фермалар ажылдакчыларын ортузунга партиянын полит-масса-зыг ажылдын кошкан көргүзүп ту-

Делегейинг Сталинчы шаңгалын
Норвегиянын хөй-ниити ажылдакчызы
пастор Рагнар Форбекке тывысканы

«Уагустар аразында тайбын быжыг-лаарын дөм» делегейинг Сталинчы ша-ңгалын дептирлегиш шыгаргангай норве-гиялык, Тайбын Бүгү-делегей Чөвүл-дүлүгү кижигинин пастор Рагнар Фор-бекке март 20-де Свердловск алында байырладыг байдалга тыныска.

Шаңгалды тывысканын бозуалында найыскалыг хөй-ниитининг төлөөл-чидер, Тайбын камгалазын Совет ко-митетинин, совет хөрөңжөөрүнүн Анти-фашисттик комитетинин база совет аныя-ларын Антифашисттик комитетинин кижигинерин, культураны болгаш уран-чүгү-лүг ажылдакчыларын олутушканар. Чыгаланнарын аразында православ, лю-теран болгаш баптист хуура-хиттеринг көсүк ажылдакчылары база турган.

Делегейинг Сталинчы шаңгалдарын-инг талазы-биле Комитеттин даргазы, ол боз-лаады даргалаан академик В. Д. Скобел-цын хундүлүг шаңгал-биле холбаштыр пастор Форбекке изиг байыр чедирген. Пастор Форбектин бүгү амыралы бол-гаш ажыл-чорудуулазы тайбын, деп-шиялыг болгаш чөптүк чоруктун — хо-сталага ынакшылыг кижигин бүртүкүчү-рөөнне эртим ынак ол идеалдарын хө-рөөнне кызырар чок бараан болурунун үлгөр-чигээ болуп турар деп академик Скобелцын демдегелен.

Суратгы хөй-ниити ажылдакчы болгаш тайбын дөм мога-шылг чок демиселчи пастор Форбек тайбын камгалаар дөм болуунун үнү хөй улаа көдүрүп келген. Атомуг болгаш водородтук хөсөкти хо-ругдары дөм, чөсөргөлинишкенин

кызыры дөм, яны-бүрү политиктиг болгаш экономиктиг системаларыг чурт-тарын тайбын кожа-хөлбө дотунааш-каны дөм, улустар аразынын марыл-даалыг айттыргаларын сонуургалдыг кү-рүлелерин аразында дүргүлүлгөларын аргазы-биле шийтирилээр дөм ол ший-тирилг демиселчи турар.

Пастор Рагнар Форбектин Москвага келгени болгаш тайбын дөм делегей ша-ңгалын анаа тынысканы норвег болгаш совет улустарын аразында найыралдыг быжылдарына дуулаар дээринге иде-гелди академик Скобелцын чугаазынга илергейлөөн.

Часка бүгү талалыг ужуражыыл!

Колхозчу
тараажыларнын сөзү

КАРА-ТАЛ. (Телефон-биле). Чаа-Хөл районда «Тинделге» колхозтун тараажы-лар чакыс хову ажылында белеткели органи-застыг чорудуп турар. Колхоз баштаар чөдөрүн даргазы эш Каваса-Сарытынг редакцияга маддыктыг боза:

— Бистиң тарылгазын шөү эртен чымындын 300 гектар калбарар азы ни-тиз-биле 1200 гектар чедир, урезинерин культу-ралар азын-биле белеткеп алган бис. Кызылгатын 87, суузын 34, арбай-ныч 17, чигетараанын 7 тонна урезинери чажар шынарыга чедир бүрүн арыг-талган.

Көдө ажыл-агыйнын машина чөсөк, дериг-херекселерин четчелеп септээр база еске-да белеткеп ажылдары эки чоруп турар. Март 15-ке чедир 30 тергелер, 38 илирлер септенин, 26 атырнын бүрүн дерилген четчелен. Терезин буга-зынын дөмү арыгаларында эш Шарыт-тин ууртулгалары-биле 12 кижигин ажал-дүргүл турар. Ол мышка ууоренгеге 150 тонна едети, 3 тонна күдү болгаш 1 тонна күш өдөн чымындын. Колхозтун ногаа бри-гадазы олутулгага база хынамчалыг белеткеп турар.

«Тинделге» колхоз эртен чылын тараз культу-раларын гектарында ортумак-биле 11 центнер дүжүтү алган. СЭКП-нин XX съездининг Директиваларын та-нышкан боз чылын гектар бүртүкүн 13 центнерден куу эвес дүжүтү алырын колхозчулар күөсүдир. Оларын сөз боттук ажыл-херектен карышпас.

Чаагай дүжүтү
өстүрүп алып

Эрлин («Шынын» норр.). Эрлин рай-онда «Кызыл сымды» колхозтун тараа-жылары чакыс хову ажылында хынам-чалыг белеткеп турар. Тараа культу-раларын урезин шүптү арыгалыгана, но-гаа урезинери белен, картофельге 10 тонна урезин шыгалыган.

Боз чылын колхозтун тарылга шөү эр-тен чымындын ырактат калбарар. СЭКП-нин XX съездининг эш Н. С. Хрущевтун илеткелин таанышкан, чакыс тарылганы 10 ажыл хундө агротехниктиг негеле-дир боттук доозарын колхозчулар күөсүдир.

Колхозтун хову ажылынын бригады-нын бригадир эш Сандычан септе-лелерин болгаш белеткеп еске-да ажыл-дарын эки организастаар турар. Ууорен-геге 60 тонна едөк болгаш 2 тонна хуа чыг-дыган, 5500 ирик-едөк саважыштарын белеткеп, боз талазы-биле тускай эвеналар ажылдап турар.

Хову ажылынын бригадында күш-ажылды эки организастаар. Мөңгү-Тейде туралгына база дериг эгелер берген, мында нити чуртталгага бир бажынын чөөгөт чаз кылып дооскан.

(СЭТА).

Эки шынарлыг тарыыр дээш
демисел

1956—1960 чылдарда СЭКП-нин улус ажыл-агыйнын хөжүлдеринин алдыгы беш чыл планынын талазы-биле СЭКП-нин XX съездининг Директиваларын Чөөн-Хемчик районун «Кызыл тарыачын» колхозунун хову бригадаларын ажыл-ишчилери уаг көдүрүшкөн-биле та-нышпышаан, 1956 чылдын чакыс тарыл-газынын белеткелин чедикшиининг чо-рутканар.

Олар тараа культу-раларын эки сортуг 135 тонна урезинерин арыг-тал белеткеп. Оң иштинде курукан чөдөр-гө чажыры-биле «милитур»—553» деп 70 тонна кызылгатын аныгтап белеткеп. Тарылганы кыска хуусаада белик шы-нарыг эрттиреринге чөсөк-херекселди баш бурунгаар белеткээр уаг ужу-рудулган. Иланган олар 10 андазынын, 30 илирнин, урезин сөөртүр 8 хааржа-ты, 10 ажыл тергелерин септөө алган. Тарылга ажылыга кирер 40 азын тускай азырар турар.

Кызылга культу-раларын эки хөрүнүнг сыйраткан чөдөр-гө тарыыр дөм 30 га черинг хараганын аштаан, 100 га черде суг буулаашкынын кылган, эртен ан-гыстарда үш тонна дагаа өдөн, 260 тон-на мал өдөн сөөртүп чедирген.

Колхозтун дарганын Кызылдаа биле Т. Ондарын ак-сеткилдиг күш-ажалын база чер сайырадыгында Д. Лопсан,

Борбаан оларын мурунчкы ажылында де-мдегээр чугула.

Тараа шөдөрүнүн хөй кижигин сугга-рылга-биле хандылар дөм эртен буга-ларын дөдөрүн доурактап турар бол-гаш чаз суггарылга четкини калбарты-рын планнап турар.

Хову ажылынын ийи бригадалары та-рылга урезинге чурттар оран суурларын кылып турар. Чакыс тарылганы эр-тирерин ажылын планын чогадып кылган болгаш бригадаларын кижигин-нерин тус-түс ажылдарга быжылган.

Артефактин ногаа бригадазы картофел-ди болгаш ногааларын көздүрүшкөн база белеткээр хандылар дугайында СЭКП ТК-нын болгаш СЭКП-нин Министрлер Чөвүлүлүгүн доталаан амыралга чедикшиининг боттандыр дөм элөөн бот-тук ажылдарын чорутуп турар. Карто-фельдин, ногааларын урезинерин бүрүн белеткээр, 8 парник онгарында ийи тонна күдү болгаш дагаа өдөн чедир-ген, 75 санын парник рамаларын шил-дө белеткээр. Парниктерге ногаалар үн-дүрер ирик-едөк саважыштарын үжөн муш ажыр кылган. Картофельдин шөдүн эртен чыгатынган ийи катан улагы-тырар. Ногаалар өстүрүп уулар чы-мыткылыг черлерин септөөш, ам чалдар-ын кылып, ногаалар олутурунга белет-кеп турар.

Бедик дүжүт дээш

Сүт-Хөл районун Киров аттыг көдө ажыл-агый артелиниг колхозчулары СЭКП-нин XX съездининг төгүлүг ший-тирерин амыралга боттандыр дөм чакыс хову ажылында организастыг белеткеп турарлар. Эш Ондар-оолга уу-рунган хову бригадазы тараа культу-раларын урезинерин арыгташ скарта-лар уруп алган. Эштер Ожакбай, Нама-жал, Сарыг-оол, Мөңгүш олар урезин арыгаларына мурунчкы чоругу көргүс-кенер.

Колхозтун дарганы эш Донгак 12 илирнин, 2 андазынын, 3 тергени, чаа-зын чымындын ырактат калбарар. СЭКП-нин XX съездининг эш Н. С. Хрущевтун илеткелин таанышкан, чакыс тарылганы 10 ажыл хундө агротехниктиг негеле-дир боттук доозарын колхозчулар күөсүдир.

Организаствыг хемчеглерин ап турар

Чөөн-Хемчик районун «Комунизмче орук» көдө ажыл-агый артели тараа культу-раларында бедик дүжүтү алыры-биле организастыг хемчеглерин чору-дуп турар. Боз чылын колхоз 1600 га тарылга планын, анаа чажар ийи муш ажыл дөдөрүн яны-бүрү тараа культу-раларын урезинерин бүртүкү-биле арыг-тал белеткээр.

Хову бригадалары 30 ажыл га черде 655 шалак едети, орог шөдүдө 505 тонна едети төккөн. № 1 бригада 260 га черде харын белген, көдө ажыл-агый-нын чөсөк-херекселди септээрин доозуп, 60 илирлерин септөөш, 16 чаз илирлерин исей салып алган, 70 ажыл хомуттук, ийи трактор привдеп болган урезин сөөртүр-биле 27 тергелерин, 26 хааржактарын белеткээр.

Хову бригадаларын 6 кезек турал-ларында чуртталганын 11 бажынын

белеткээр. Шемининг Ак-Хая ховузуна бригадга нити чуртталганын бир бажынын тууд. № 1 хову бригадаларын кижигинерин 30 кижигин Дагыр-Шемиде 150 га черинг хараганын сеп эгелен. Отород бригадалыг 30 муш ажыл чөм-шөт саважыштарын белеткээр. 50 до-белчин метр чылыткылыг черде помидор, редиска, огурек, согуула рассадаларын олутурап, олар 3—5 савиттер чедир есен.

Мооң-биле чегерлештир чакыс тарылга белеткелинде четпестер база бар. Агт ан-дазын, саялга, демир хутрек, шоодай дөм мышка күдүлөр септөөш.

Хову бригадаларын кижигинеринге ажылды амыга чедир тус-түс хуулап бер-бөөн. Суттарылга бугаларын септөөш, чакыс суггарыганы калбар чорудары-нын кандыг-даа планы кылдынган.

Тыва автономнуг областа хөй уругларлыг илерин «Иениң алдары» орденнер болгаш «Иениң медалы» медальдар-биле шаңнаар дугайында

РСФСР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыгы

ССРЭ-ниң Дээди Соведининг Президиу-мунун 1944 чылдын август 18-теги Чар-лыгын боттук ССРЭ-ниң Дээди Соведининг Президиумунун мурунда шаңнаары боза:

Сес уругларны төрөөн болгаш кижикиткен илерин «ИЕНИНГ АЛДАРЫ» ОРДЕННИНГ II ЧЕРГЕЗИ-БИЛЕ

1. Сааг Чамкын Хүдүл-оолова — Өвүр районун «Комунизмче орук» колхозунун колхозчу.

Чедир уругларны төрөөн болгаш кижикиткен илерин «ИЕНИНГ АЛДАРЫ» ОРДЕННИНГ III ЧЕРГЕЗИ-БИЛЕ

1. Донгак Караг Сономовна — Өвүр районун «Комунизмче орук» колхозунун колхозчу.

2. Оормак Демжа Дорлаева — Чөөн-Хемчик районун «Исра» колхозунун колхозчу.

3. Переленина Парасковья Ивановна — Кызыл хоорайда өг-бүлө ээси.

Алды уругларны төрөөн болгаш кижикиткен илерин «ИЕНИНГ МЕДАЛЫ» МЕДАЛДЫН I ЧЕРГЕЗИ-БИЛЕ

1. Дамдын Серен Дамдыновна — Өвүр районун «Торгалыг» колхозунун колхозчу.

2. Куулар Сөндөк Дондуновна — Чөөн-Хемчик районун «Октябрь 30 чылы» колхозунун колхозчу.

3. Лопсан Сүрүн Санапкан — Кызыл хоорайда өг-бүлө ээси.

4. Монгуш Чодал-оол Бенденова — Чөөн-Хемчик районун «Исра» колхозунун колхозчу.

5. Нагибина Мария Федоровна — Тожу районун Сымтыг-Хем көдө Совединде өг-бүлө ээси.

6. Сат Манзарый Конзаооловна — Чөөн-Хемчик районун «Исра» колхозунун колхозчу.

7. Толош Долгарбаа Чыптаева — Өвүр районун «Совет Тыванын 5 чылы» колхозунун колхозчу.

8. Филимонова Екатерина Николаевна — Кызыл хоорайда өг-бүлө ээси.

Беш уругларны төрөөн болгаш кижикиткен илерин «ИЕНИНГ МЕДАЛЫ» МЕДАЛДЫН II ЧЕРГЕЗИ-БИЛЕ

1. Балчыр Александр Мандановна — Тожу районун Тоора-Хем көдө Совединде өг-бүлө ээси.

2. Дарман Мадина Кара-ооловна — Тожу районун Тоора-Хем көдө Совединде өг-бүлө ээси.

3. Донгак Овнермаа Эзироловна — Чөөн-Хемчик районун «Большевик» колхозунун колхозчу.

4. Мол Чалама Макаевна — Тожу районун ИИ көдө Совединде өг-бүлө ээси.

5. Кравцова Василиса Васильевна — Кызыл хоорайда өг-бүлө ээси.

6. Красовская Прасковья Федоровна — Кызыл хоорайда өг-бүлө ээси.

7. Крылова Матрена Алексеевна — Тожу районун Тоора-Хем көдө Совединде өг-бүлө ээси.

8. Кунгут Дөңгүр Адавастойна — Чөөн-Хемчик районун «Комунизмче орук» колхозунун колхозчу.

9. Куулар Дотка Чадмонова — Өвүр районун «Комунизмче орук» колхозунун колхозчу.

10. Куулар Серен Маскырова — Чөөн-Хемчик районун «Комунизмче орук» колхозунун колхозчу.

11. Кыргыс Чүдөмөк Сүрүмөйнова — Өвүр районун «Совет Тыванын 5 чылы» колхозунун колхозчу.

12. Монгуш Шадыр Дарбычовна — Чөөн-Хемчик районун «Большевик» колхозунун колхозчу.

